

Του Π. Δ. ΥΦΑΝΤΗ

ΣΕ ΜΑΣΤΙΓΑ το 21ου αιώνα εξελίσσεται η εκφύλιση της ωχράς κηλίδας, στις αναπτυγμένες βιοτικές κοινωνίες. Στην Ελλάδα, περίπου 1 εκατομμύριο άνθρωποι που πάσχουν από σάκχαρο θα αρχίσουν να κάνουν σταδιακά την κεντρική τους όραση τα επόμενα χρόνια, ενώ το ίδιο πρόβλημα θα εμφανίσουν η το αντιμετώπιζον ήδη χωρίς να το γνωρίζουν· οι μισοί από όσους έδωσαν 60 κεράκια στην τσίτρα γενεθλίων τους.

Οι κοινωνικές συνέπειες της πάθησης είναι οδυνηρές, αφού στερεί από εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο τη δυνατότητα να διαβάζουν, να γράφουν ή να κάνουν απλές, καθημερινές δουλειές, οδηγώντας τους σε κοινωνική απομόνωση, αφού το πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται με τα συντηρημένα γυαλιά.

Η διεθνής βιβλιογραφία φωτογραφίζει την εκφύλιση της ωχράς ως πάθηση των σύγχρονων καταναλωτικών κοινωνιών, ενώ την επηρεάζουν η πρόληψη και το έντονο άγχος και την επιβαρύνουν οι λανθασμένες διατροφικές συνήθειες που έχουν βάση το κρέας και ενδίδουν στο γρήγορο φαγητό εις βάρος των λαχανικών. Ενοχοποιούνται ακόμα το κάπνισμα, η κατάχρηση φαρμάκων (ιδιαίτερα κατά της οστεοπόρωσης) και τα αντιυπερτασικά χάπια. Ο χαμός ενός συγγενικού προσώπου που παλαιότερα μπορεί να προκάλεσε καρδιακό πρόβλημα, τώρα, λένε οι ειδικοί, «χτυπάει» τα μάτια και προκαλεί εκφύλιση της ωχράς κηλίδας· ακόμα και οι άνθρωποι που φαινομενικά ήταν υγιέστατοι έως τότε.

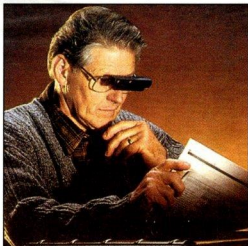
Η λειτουργία της ωχράς κηλίδας

Ποια εντάσσονται, όμως, στην κατηγορία των ανθρώπων με χαμηλή όραση; «Οποιοσδήποτε έχει όραση μικρότερη από 3/10 μέχρι 1/20 (με λιγότερη όραση θεωρείται νομικά τυφλός) και δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στις καθημερινές του δραστηριότητες με τα συμβατικά γυαλιά οράσεως» εξηγεί η **Κατιάννα Σκούταρη**, οπτομετρήτρια, η μόνη μέχρι σήμερα εξειδικευμένη στη χαμηλή όραση στη χώρα μας, επίκουρος καθηγήτρια του πανεπιστημίου «Complutense» της Μαδρίτης και εισηγήτρια/εξειδικευμένη της Ε.Ε. στον τομέα των φακών επαφής.

Η ωχρά κηλίδα είναι υπεύθυνη για την αναγνώριση των λεπτομερειών, των χρωμάτων ή των αποστάσεων και, όταν αρχίζει να αλλοιώνεται, δεν μπορεί να βελτιωθεί στη όραση κανένα από τα συμβατικά γυαλιά, αφού είναι σχεδιασμένα να χρησιμοποιούν ακριβώς την ωχρά κηλίδα -η οποία όμως πλέον είναι «άφροιστη».

Το εξήραμο με αυτή την πάθηση είναι ότι όσοι πάσχουν από αυτήν μπορούν να δουν μια βελόνα στο πάτωμα ή μια μύγα να πετάει, μπορούν να δουν ένα αστέρι στον ουρανό, αλλά δεν

Ξαναβρίσκουν το φως τους!

Επαναστατικοί φακοί βελτιώνουν την όραση σε ανθρώπους που κινδύνευαν άμεσα με τύφλωση

μπορούν να αναγνωρίσουν ένα συγγενικό ή φιλικό τους πρόσωπο, αφού το βλέπουν με παραμορφωμένα χαρακτηριστικά (με σφαίρα μπη ή στομάχι ή το ένα μάτι πιο πάνω από το άλλο).

Για να δουν ο,τιδήποτε νιώθουν ότι χρειάζονται πολύ έντονο φως (για να ξεριζωτούν οι άντρες ή όταν μαγειρεύουν οι γυναίκες, για παράδειγμα). Από τι μπορεί να καταλάβει, όμως, κάποιος ότι πάσχει από εκφύλιση της ωχράς κηλίδας; Αρχίζει να έχει πρόβλημα στο διάβασμα, τα γραμμάτια αρχίζουν να πα-

ραμορφώνονται, λείπουν κομμάτια τους ή μαυρίζουν.

Αν ο καθένας μας κάθε πρωί έκανε έναν εύκολο έλεγχο κλεινώντας ένα ένα τα μάτια του, παρατηρώντας αν βλέπει αυτό ακριβώς που έβλεπε και την προηγούμενη, θα είχαν σωθεί πολλά μάτια, λένε οι ειδικοί επιστήμονες.

Ένα άλλο απλό τεστ είναι να κοιτάξει κανείς στην κόση μιας πόρτας (ή οποιαδήποτε ευθεία γραμμή). Αν αυτή αρχίζει να γίνεται τεθλασμένη, σημαίνει ότι υπάρχει πρόβλημα στον αμφιβλαστροειδή, στην ωχρά κηλίδα.

Η πάθηση θεωρείται «επιπολα» αφού αρχικά συνειδητοποιεί κανείς ότι έχει πρόβλημα στο διάβασμα χωρίς, όμως, να διειδυθεί ιδιαίτερη σημασία, αναζητώντας θαρραλέα ιατρούς να γυαλίσει με τα οποία, όμως, δεν βλέπει καμία διαφορά.

Η εκφύλιση της ωχράς κηλίδας, όμως, είναι μια πάθηση που δεν οδηγεί στην τυφλωση και γι' αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία να διαγνωστεί έγκαιρα και γρήγορα (με βομβοσκοπική ή φλοουροσχευνογραφία), αφού όσο περισσότερο όραση έχει διασωθεί τόσο καλύτερα θα είναι τα αποτελέσματα τη χρήση των ειδικών γυαλιών» λέει η κ.Τ. Σκούταρη.

Διάχυση του φωτός

Τα στατιστικά στοιχεία αναφέρουν ότι το 95% των περιστατικών με χαμηλή όραση μπορεί να βελτιώσει την όρασή του κατά 3 έως 4/10, απλώς δεν το γνωρίζει. Στο 90% των περιπτώσεων μάστιγα, αρκεί η χρήση των ειδικών γυαλιών (κατασκευάζονται στις ΗΠΑ σε εργαστήρια που προμηθεύουν τη NASA με υπερεισοδοτικά οπτικά όργανα) χωρίς να χρειάζονται άλλα βοηθήματα.

«Εμφρονείται επιστημονικά», λέει η κ. Τ. Σκούταρη, «γιατί διαχέουν το φως σε όλο τον αμφιβλαστροειδή -και όχι μόνο στην ωχρά, όπως κάνουν τα συμβατικά γυαλιά. Με αυτό τον τρόπο αξιολογούν την περιφερική όραση του ματιού η οποία παρέμεινε υγιής και την «εκπαίδευση» να συμπεριφερθεί όπως η ωχρά κηλίδα, με αποτέλεσμα να αυξάνεται συνολικά η όραση 3-4/10. Ερχονται εδώ άνθρωποι οι οποίοι χρησιμοποιούσαν μπουσινό για τις μετακινήσεις τους και τώρα διαδίδουν κανονικά».

Σύμφωνα με την κ. Τ. Σκούταρη «τα ειδικά αυτά γυαλιά χορηγούνται μόνο από οπτομετρήτες εξειδικευμένους στη χαμηλή όραση. Ούτε από οφθαλμιάτρους, ούτε από οπτικούς, ούτε καν από απλούς οπιομετρήτες. Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλές φορές η άγνοια των ανθρώπων τους οδηγεί να παίρνουν μεγεθυντικούς φακούς και παλιότερα πολύ ισχυρότερος από αυτούς που χρειάζονται, με αποτέλεσμα να αποτύχουν και προεβώπια ή να αυξάνουν την προεβώπια τους».